

Afscheid van mijn lichaam

Waarom, mijn lichaam, was je mij zo weinig waard?
Waarom bleef ik zo koppig tronen in mijn hoofd
en woonde ik mezelf zo hevig uit?

O ja, ik hield van wijn, van zwaar doorrookte feesten,
lucide katers en oneindig gulle lakens.
Zo leefde ik verlicht mijn tijd aan stukken.

Nu lig ik op een zaal, mijn hart, die logge spier,
verlaat me, laf als een gedicht laat het me staan
en voor het einde van deze avond zakt de dood
mijn longen in.

De zon was mij nooit opgevallen als hij niet
steeds onderging. Geen lucht, geen flonkering, geen hoop.
Waarom, mijn lichaam, heb ik nooit in je geloofd?

Menno Wigman

Uit: *Slordig met geluk*. Amsterdam, Prometheus, 2016

Menno Wigman (1966-2018) overleed aan een hartkwaal. In dit vraaggesprek van de dichter met zichzelf klinkt zelfverwijt door, of misschien meer nog spijt, wroeging, hartzeer, een aanklacht. Had het leven anders kunnen gaan, misschien ook wel wat minder ‘slordig met geluk’?

De lezer beseft hoe zwaar het zieke hart inmiddels aanvoelt, die ‘logge spier’. Want voor de nacht, zo weet de dichter mogelijk uit ervaring, ‘zakt de dood zijn longen in’. We nemen dan maar aan dat de dood hier een zegswijze of hyperbool is, bijvoorbeeld voor ‘dodelijk vermoeid’, een klacht die hartpatiënten maar al te goed kennen.

Het hart wordt uitgeoeterd en beschuldigd van lafheid, ‘laf als een gedicht’ laat het hart de dichter stil staan ... en de dichter staat stil bij het hart.

De derde strofe lijkt een volta, een wending in het perspectief, waarbij net als in het klassieke sonnet gelaagdheid ontstaat. De vierde strofe wentelt opnieuw en nog grondiger.

Voor al die laatste meer beschouwende strofe, waarin de dichter zelf door de regels heen ‘schemert’ blijft hangen als een weeklacht.

Wij zijn ons lichaam, maar daar willen we nooit aan.

Aafke de Groot